

Dėl Klaipėdos uosto grunto nuostolius patiriantys žvejai - nežinioje

Parašė Vidmantas Matutis
Sekmadienis, 25 Lapkritis 2012 21:00

Nors dėl grunto, kuris dideliais kiekiais iš Klaipėdos uosto plukdomas į jūrą, žvejai patiria nuostolių, nėra numatyta tvarka, kaip jiems už tai turėtų būti kompensuojama.

Patyrė avariją

Dėl avarinės situacijos olandų bendrovės “Van Oord” žemsiurbė „Johannis de Rijke“ uosto įplaukos kanale jūroje išpylė iš uosto iškastą gruntą.

Atsirado nemažai specialistų, kurie tokį olandų kompanijos veiksmą pateisino. Jeigu laivui iškyla pavojus, jis pakrypo 10 laipsnių, išmesti dalį krovinio nėra nusikaltimas, nes tai esąs laivo gelbėjimas. Jei reikėtų, tai ir uosto kanale žemsiurbės kapitonas tai neva galėtų padaryti.

Dėl Klaipėdos uosto grunto nuostolius patiriantys žvejai - nežinioje

Parašė Vidmantas Matutis

Sekmadienis, 25 Lapkritis 2012 21:00

Su tokiu teiginiu galima ir sutikti – geriau uosto laivybos kanale nuskandinti dalį grunto nei pačią žemsiurbę. Pasklidęs gruntas netrukdytų plaukti į uostą kitiems laivams, o nuskendus žemsiurbė taptų rimta kliūtimi. Kol ji būtų iškelta, prabėgtų kelios paros, o gal net ir kelios savaitės. Klaipėdos uosto prestižui būtų suduotas stiprus smūgis. Būtų išplatintas pranešimas, kad laivai plaukti į Klaipėdos uostą negali, nes jo įplaukos kanale nuskendo žemsiurbė.

Vis dėlto grunto išpylimas nėra nekaltas veiksmas. Lietuvos žuvininkystės produktų gamintojų asociacija kreipėsi į Aplinkos apsaugos departamento Klaipėdos regiono direktorių Andrių Kairį ir paprašė, kad būtų imtasi priemonių prieš žvejybos barų teršimą.

„Incidentas, susijęs su olandų žemsiurbe, bus ištirtas specialioje laivų incidentų tyrimo komisijoje prie Susisiekimo ministerijos. Gavę jų išvadą priimsime sprendimą dėl jūros užteršimo. Tokie atvejai, kad į jūrą neleistinoje vietoje būtų išpiltas gruntas, yra itin reti, per pastaruosius metus jų nebuvo“, – komentavo A.Kairys.

Nori tvarkos

Individualių žvejybos įmonių savininkai Vilius Razmas, Rolandas Mišeikis, Taurūnas Areškevičius ir bendrovių „Gero vėjo žvejams“ bei „Stintelė“ direktoriai Inga Sekreckienė ir Vytautas Sekreckis pranešė, kad grunto išpylimo metu jūroje vyravo stiprios pietinės srovės, todėl gruntą užnešė ant žvejybos barų. Minėtų žvejybos barų žvejai ištraukė tuščius žvejybos tinklus, nes dėl drumzlinio grunto žuvis pasitraukė.

Nėra numatyta jokie mechanizmai, kaip atskirais atvejais, kai dėl avarinių situacijų išpilamas gruntas, turėtų būti kompensuojami nuostoliai žvejams.

„Nors šiuo konkrečiu atveju žvejai patyrė nuostolius dėl pasitraukusių žuvų, tačiau jie nori ne kompensacijų, o tvirtų garantijų, kad bet kada gruntas nebūtų pilamas šalia žvejybos plotų ir užterštų juos“, – aiškino Lietuvos žuvininkystės produktų gamintojų asociacijos pirmininkas Alfonsas Bargaila.

Yra ir daugiau įtarimų, kad gruntas dažnai išpilamas nenupludžius jo iki dampingo rajono.

„Pagal vandens drumstumą ir pasitraukusias žuvis žvejai jaučia, kad gruntas gali būti pilamas ne ten, kur jis turėtų būti pilamas. Žvejai iš laivų per žiūronus dažnai stebi plaukiančias žemsiurbes ar baržas, kur jos pila gruntą“, – tikino A.Bargaila.

A.Kairys teigė, kad laivuose yra įrengtos automatinės identifikavimo sistemos (AIS). Tiek aplinkosaugininkai, tiek Uosto direkcijos specialistai stebi, ar jie plukdo ir išpila gruntą dampingo rajonuose.

„Galbūt žvejai prisimena senesnius atvejus, kurie būdavo prieš keletą metų. Dabar išpilti gruntą pakeliui, nenuplukdžius į dampingo rajoną, įmanoma tik avariniais atvejais“, – aiškino A.Kairys.

Kas atliks tyrimą?

Žvejai pastebi, kad ne tik dėl šio atvejo, kai gruntas buvo išpiltas dėl galimos avarijos, bet ir tais atvejais, kai gruntas nuolat pilamas į jūros dampingą, jie patiria nuostolių.

Spalio viduryje Lietuvos žuvininkystės produktų gamintojų asociacija kreipėsi į aplinkos ir žemės ūkio ministrus prašydama, kad būtų aptartos didžiulio kiekio grunto gabenimo į dampingo rajoną pasekmės priekrantės žvejybai.

Ypač sunerimta dėl to, kad, taupant pinigus, dėl Suskystintųjų gamtinių dujų terminalo statybos reikalingą gruntą ketinama plukdyti ir pilti į artimajį dampingo rajoną. Jis yra netoli žvejybos barų. Būtų išpilta per milijoną kubinių metrų grunto. Jo drumzlinas šleifas pasklistų į žvejybos barus.

Pagal dabar galiojančią tvarką nei avariniais atvejais, nei pilant gruntą į dampingo rajoną, kompensacijos žvejams nėra numatytos. Kompensacijos mokamos tik tuo atveju, kai gruntas pilamas į konkrečius žvejybos barus.

Dėl Klaipėdos uosto grunto nuostolius patiriantys žvejai - nežinioje

Parašė Vidmantas Matutis

Sekmadienis, 25 Lapkritis 2012 21:00

Žvejai paprašė ištirti, kokią įtaką grunto gramzdinimas daro visuose Baltijos jūros priekrantės žvejybos baruose, numatyti kompensavimo mechanizmus.

Tokį tyrimą galėtų atlikti Klaipėdos universiteto Baltijos pajūrio aplinkos tyrimo ir planavimo institutas, jei būtų skirtas finansavimas iš Aplinkos apsaugos rėmimo programų.

Aplinkos viceministras Aleksandras Spruogis mano, kad Baltijos jūros žuvų išteklių tyrimai turi būti atliekami kiekvienais metais. Aplinkos ministerija teiks paraišką dėl tyrimo Baltijos jūroje finansavimo.

Žuvų išteklių būklės pokyčius dėl pilamo grunto planuoja atlikti ir Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija.

Palyginus skirtingų tyrimų duomenis bus bandoma nustatyti, kokį poveikį daro dabar vykdomas Klaipėdos uosto gilinimas ir planuojamas atlikti Suskystintųjų gamtinių dujų terminalo statybos metu iškasamo grunto pylimas.

Paruošta pagal [Jūra](#) 24.lt